

ใบงานเรื่อง วิเศษณ์ใช้ให้ถูกต้อง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานอีสป เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับสิงโตในกรงแล้วเติมคำวิเศษณ์ที่เหมาะสมลงในช่องว่าง

นิทานอีสป เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับสิงโตในกรง

สุนัขจิ้งจอกตัว(๑)..... ออกหาอาหารในป่า(๒)..... มันบังเอิญไปเจอสิงโตตัวหนึ่งถูกนายพรานจับขังไว้ในกรง(๓)..... สุนัขจิ้งจอกพูดจาเยาะเย้ยสิงโตอย่าง(๔).....เกรงกลัวว่า "สมน้ำหน้าเจ้าจริง ๆ เป็นถึงเจ้าแห่งสัตว์ป่าผู้(๕)..... แต่กลับต้องมาพลาดทำให้มนุษย์ตัว(๖).....เสียนี้" สิงโตตอบไปว่า "ไม่ใช่ข้าไม่(๗).....แต่ข้าโชค(๘).....ต่างหากที่มนุษย์จับได้ เจ้าเองก็ระวังตัวไว้ให้ดีเถอะ วัน(๙).....ที่เพลออาจเป็นตัวเจ้าเองที่ต้องถูกขังอยู่ในนี้แบบข้า"

:: นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ::

คน(๑๐).....ย่อมไม่ซ้ำเติมผู้ที่กำลังเดือดร้อน

เฉลย	๑. หนึ่ง	๒. ลึก/ใหญ่	๓. ใหญ่	๔. ไม่	๕. ยิ่งใหญ่
	๖. เล็กๆ	๗. แข็งแรง/เก่ง	๘. ร้าย	๙. ไหน	๑๐. ดี

ใบความรู้เรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยที่ ๔ ผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำนาม สรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อให้ได้ใจความชัดเจนและละเอียดมากขึ้น (ดวงพร หลิมรัตน์, ๒๕๕๑, หน้า ๙๔)

เช่น

คนอ้วนกินจุ

("อ้วน" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำนาม "คน" "จุ" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา "กิน")

เขาร้องเพลงได้ไพเราะ

("ไพเราะ" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา "ร้องเพลง")

เขาร้องเพลงได้ไพเราะมาก ("มาก" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำวิเศษณ์ "ไพเราะ")

ชนิดของคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์แบ่งออกเป็น ๑๐ ชนิด ดังนี้

๑. **คำวิเศษณ์บอกลักษณะ** (ลักษณะวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะต่างๆ เช่น บอกชนิด สี ขนาด สันฐาน กลิ่น รส บอกความรู้สึก เช่น ดี ชั่ว ใหญ่ ขาว ร้อน เย็น หอม หวาน กลม แบน เป็นต้น เช่น

น้ำร้อนอยู่ในกระทิกสีขาว

งานใบใหญ่ราคาแพงกว่างานใบเล็ก

๒. **คำวิเศษณ์บอกเวลา** (กาลวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกเวลา เช่น เข้า สาย บ่าย เย็น อดีต อนาคต เป็นต้น เช่น

วันพรุ่งนี้เป็นวันเกิดของคุณแม่

เขามาโรงเรียนสาย

๓. **คำวิเศษณ์บอกสถานที่** (สถานวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล บน ล่าง เหนือ ใต้ ซ้าย ขวา เป็นต้น เช่น

บ้านฉันอยู่ไกลมาก

เขาอาศัยอยู่ชั้นบน

๔. **คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ** (ประมาณวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ เช่น หนึ่ง สอง สาม มาก น้อย บ่อย หลาย บรรดา ต่าง บ้าง เป็นต้น เช่น

เขามีเงินห้าบาท

เขามาหาฉันบ่อย

๕. **คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ** (ประติเชธวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับ เช่น ไม่ ไม่ใช่ มิ มิใช่ ไม่ได้ ห้ามมิได้ เป็นต้น เช่น

เขามิได้มาคนเดียว

ของนี้ไม่ใช่ของฉัน ฉันจึงรับไว้ไม่ได้

๖. **คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ** (ประติชญาวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ เช่น ครับ ขอรับ ค่ะ เป็นต้น เช่น

คุณครับมีใครมาหาขอรับ

คุณครูขา สวัสดีค่ะ

๗. คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ (นิยมวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ เช่น นี้นั้น โน่น ทั้งนี้ ทั้งนั้น แน่นนอน เป็นต้น เช่น

บ้านนั้นไม่มีใครมาอยู่

เขาเป็นคนขยันแน่ๆ

๘. คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ (อนิยมวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ เช่น ไตอื่น ไหน อะไร ใคร ฉนั้นใด เป็นต้น เช่น

เธอจะมาเวลาใดก็ได้

คุณจะนั่งเก้าอี้ตัวไหนก็ได้

๙. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม (ปฤจฉาวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์แสดงคำถาม หรือแสดงความสงสัย เช่น ไตไร ไหน อะไร สิ่งใด ทำไม เป็นต้น เช่น

เสื้อตัวนี้ราคาเท่าไร

เขาจะมาเมื่อไร

๑๐. คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยค (ประพันธวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยคให้มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น คำว่า ที่ ซึ่ง อัน อย่าง ที่ว่า เพื่อว่า ให้ เป็นต้น เช่น

เขาทำงานหนักเพื่อว่าเขาจะได้มีเงินมาก

เขาทำความดี อัน หน้าที่สุดมิได้

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

หน้าที่ของคำวิเศษณ์ มีดังนี้คือ

๑. ทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น

คนอ้วนกินจุ ("อ้วน" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม "คน")

ตำรวจหลายคนจับโจรผู้ร้าย ("หลาย" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม "ตำรวจ")

๒. ทำหน้าที่ขยายคำสรรพนาม เช่น

เราทั้งหมดช่วยกันทำงานให้เรียบร้อย ("ทั้งหมด" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม "เรา")

ฉันเองเป็นคนพูด ("เอง" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม "ฉัน")

๓. ทำหน้าที่ขยายกริยา เช่น

ป่าซื้อกับข้าวที่ตลาดนัดหน้าอำเภอทุกวัน ("ทุกวัน" เป็นคำวิเศษณ์ที่ไปขยายคำกริยา "ซื้อ")

๔. ทำหน้าที่ขยายคำวิเศษณ์ เช่น

คืนนี้พระจันทร์ส่องแสงสวยงามมาก ("มาก" เป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำ "สวยงาม" ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์)

ญาติชอบดื่มน้ำส้มเย็นจัดเวลาเหนื่อย ("จัด" เป็นคำกริยา ทำหน้าที่ขยายคำ "เย็น" ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์)

๕. ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในภาคแสดง เช่น

เธอสูงกว่าคนอื่น

ขนมนี้อร่อยดี

เกม “วิเศษณ์แบบไหน....ลองทายซิ”
 หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
 รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

- วิธีการเล่น**
๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม สมาชิกเลือกประธานกลุ่ม
 ๒. ประธานกลุ่มมารับ แผ่นเกม
 ๓. สมาชิกร่วมกันวิเคราะห์ว่าคำวิเศษณ์แต่ละข้อเป็นคำวิเศษณ์ชนิดใด
 ๔. กลุ่มที่ส่งอันดับที่ ๑ ได้คะแนนบวก ๓ อันดับ ๒ บวก ๒ อันดับ ๓ บวก ๑

๑. บัวขาวขอ <u>ผ้าเย็น</u> ๑ ผืน	⇒
๒. หมาก ปริญญ์ เป็นคน <u>เหนื่อ</u>	⇒
๓. นักเรียนคน <u>ไหน</u> เป็นตังเกาหลี่	⇒
๔. คุณครูตำหนินักเรียนที่ <u>มาสาย</u>	⇒
๕. น้องมะลิสอบได้เกรด <u>สี่</u> ทุกวิชา	⇒
๖. รถเบนซ์คัน <u>นั้น</u> เป็นของครูเอง	⇒
๗. พี่ตูนวิ่งไปถึง <u>ไหน</u> ก็มีแต่คนต้อนรับ	⇒
๘. พี่ <u>มาก</u> ขา <u>น้อง</u> รออยู่ที่ <u>ทำน้ำ</u> ทุกวัน	⇒

กลุ่มที่ม.๑/.....
 ลงชื่อ.....ประธานกลุ่ม

เกม “วิเศษณ์แบบไหน....ลองทายซิ”
หน่วยที่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

- วิธีการเล่น**
๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม สมาชิกเลือกประธานกลุ่ม
 ๒. ประธานกลุ่มมารับ แผ่นเกม
 ๓. สมาชิกร่วมกันวิเคราะห์ว่าคำวิเศษณ์แต่ละข้อเป็นคำวิเศษณ์ชนิดใด
 ๔. กลุ่มที่ส่งอันดับที่ ๑ ได้คะแนนบวก ๓ อันดับ ๒ บวก ๒ อันดับ ๓ บวก ๑

๑. บัวขาวขอ <u>ผ้าเย็น</u> ๑ ผืน	⇒	คำวิเศษณ์บอกลักษณะ
๒. หมาก ปริญญ์ เป็นคน <u>เหนื่อ</u>	⇒	คำวิเศษณ์บอกสถานที่
๓. นักเรียนคน <u>ไหน</u> เป็นตึงเกาหลี่	⇒	คำวิเศษณ์แสดงคำถาม
๔. คุณครูตำหนินักเรียนที่ <u>มาสาย</u>	⇒	คำวิเศษณ์บอกเวลา
๕. น้องมะลิสอบได้เกรด <u>สี่</u> ทุกวิชา	⇒	คำวิเศษณ์บอกปริมาณหรือจำนวน
๖. รถเบนซ์คัน <u>นั้น</u> เป็นของครูเอง	⇒	คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ
๗. พี่ตูนวิ่งไปถึง <u>ไหน</u> ก็มีแต่คนต้อนรับ	⇒	คำวิเศษณ์บอกความไม่เฉพาะเจาะจง
๘. พี่ <u>มาก</u> ขาน้องรออยู่ที่ทำ <u>น้ำ</u> ทุกวัน	⇒	คำวิเศษณ์แสดงการขานรับ

ใบงานเรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำวิเศษณ์ที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ ทำหน้าที่ใดในประโยค

๑. ขยายคำนาม
 ๒. ขยายคำสรรพนาม
 ๓. ขยายคำกริยา
 ๔. ขยายคำวิเศษณ์
 ๕. เป็นตัวแสดง
๑. คนผอมที่เดินอยู่ข้างคนอ้วน คือ พ่อ ของน้ำซิง
 ๒. น้ำตาลเดินเร็วมากเพราะรีบไปจองตั๋วคอนเสิร์ต
 ๓. น้ำนี้กินง่ายดีของผมเอง
 ๔. นักแสดงทุกคนร่วมบริจาคโครงการก้าวคนละก้าว
 ๕. ชุดประจำชาติของน้องน้ำฝนสวยงามจริง ๆ
 ๖. เขาทั้งหลายสวมดมนต์ข้ามปีที่วัดในช่วงสงกรานต์ปีใหม่เก่า
 ๗. แมวตัวใหญ่กินขนมแมวจนหมดถุง
 ๘. น้ำฟ้าใสแฉ่นดำใหญ่เบ้อเริ่มจนคนเหลียวมองทั้งงาน
 ๙. คุณยายของน้ามนต์มีรูปร่างสวยที่สุดในกลุ่มผู้สูงอายุ
 ๑๐. น้องน้ำค้างซื้อกระเป๋าใหม่จากห้างสรรพสินค้า

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

นั้น บน ใคร ทั้งหมด ที่ เข้า ครับ อ้วน เท่าไร ไม่ใช่

๑. หมูพวกนี้กินอาหารมากจึง.....
๒. ทุก ๆ วัน ในตอน.....เราต้องรีบตื่นนอนไปโรงเรียน
๓. มีหนังสือนวนิยายสนุก ๆ วางอยู่.....โต๊ะ หลายเล่ม
๔. ขณะนี้เสื้อผ้า.....ที่จะใช้อยู่ในกระเป๋าแล้ว
๕. เรือลำ.....วิ่งเร็วมากที่สุด
๖. แบบฝึกหัดภาษาไทยง่ายอย่างนี้.....ก็ทำได้
๗. คุณแม่อายุ.....
๘.แม่ ผมจะไปเที่ยวนี้
๙. สมชาย.....คนขโมยดินสอของเพื่อน
๑๐. เขาพูดอย่าง.....ใคร ๆ ไม่คาดคิด

เฉลยใบงานเรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำวิเศษณ์ที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ ทำหน้าที่ใดในประโยค

๑. ขยายคำนาม	
๒. ขยายคำสรรพนาม	
๓. ขยายคำกริยา	
๔. ขยายคำวิเศษณ์	
๕. เป็นตัวแสดง	
๑. คน <u>ผอม</u> ที่เดินอยู่ข้างคนอ้วน คือ พ่อ ของน้ำซิง	ขยายคำนาม
๒. น้ำตาลเดินเร็ว <u>มาก</u> เพราะรีบไปจองตั๋วคอนเสิร์ต	ขยายคำวิเศษณ์
๓. น้ำนี้ <u>กิน</u> ง่าย <u>ดี</u> ของ <u>ผมเอง</u>	ขยายคำสรรพนาม
๔. นักแสดง <u>ทุกคน</u> ร่วมบริจาคโครงการก้าวคนละก้าว	ขยายคำนาม
๕. ชุดประจำชาติของน้อง <u>น้ำฝน</u> <u>สวยงาม</u> จริง ๆ	เป็นตัวแสดง
๖. เขา <u>ทั้งหลาย</u> สวดมนต์ข้ามปีที่วัดในช่วงสงกรานต์	ขยายคำสรรพนาม
๗. แมว <u>ตัวใหญ่</u> กินขนมแมวจนหมดถุง	ขยายคำนาม
๘. น้ำฟ้าใสแฉ่น <u>ดำใหญ่</u> <u>เบือเริ่ม</u> จนคนเหลียวมองทำงาน	ขยายคำวิเศษณ์
๙. คุณยายของ <u>น้ามนต์</u> มีรูปร่าง <u>สวยที่สุด</u> ในกลุ่มผู้สูงอายุ	ขยายคำวิเศษณ์
๑๐. น้อง <u>น้ำค้าง</u> ซื้อกระเป๋า <u>ใหม่</u> จากห้างสรรพสินค้า	ขยายคำกริยา

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

- นั้น บน ใคร ทั้งหมด ที่ เข้า ครับ อ้วน เท่าไร ไม่ใช่
๑. หมูพวกนี้กินอาหารมากจึง...อ้วน...
 ๒. ทุก ๆ วัน ในตอน...เข้า..เราต้องรีบตื่นนอนไปโรงเรียน
 ๓. มีหนังสือนวนิยายสนุก ๆ วางอยู่...บน....โต๊ะ หลายเล่ม
 ๔. ขณะนี้เสื้อผ้า...ทั้งหมด..ที่จะใช้อยู่ในกระเป๋าแล้ว
 ๕. เรือลำ...นี้..วิ่งเร็วมากที่สุด
 ๖. แบบฝึกหัดภาษาไทยง่ายอย่างนี้...ใคร ๆ...ก็ทำได้
 ๗. คุณแม่อายุ...เท่าไร....
 ๘. ...ครบ..แม่ ผมจะไปเที่ยวนี้
 ๙. สมชาย...ไม่ใช่...คนขโมยดินสอของเพื่อน
 ๑๐. เขาพูดอย่าง.....นั้น....ใคร ๆ ไม่คาดคิด

ใบความรู้ เรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำนาม สรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อให้ได้ใจความชัดเจนและละเอียดมากขึ้น (ดวงพร หลิมรัตน์, ๒๕๕๑, หน้า ๙๔)

เช่น

คนอ้วนกินจุ ("อ้วน" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำนาม "คน" "จุ" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา "กิน")

เขาร้องเพลงได้ไพเราะ ("ไพเราะ" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา "ร้องเพลง")

เขาร้องเพลงได้ไพเราะมาก ("มาก" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำวิเศษณ์ "ไพเราะ")

ชนิดของคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์แบ่งออกเป็น ๑๐ ชนิด ดังนี้

๑. **คำวิเศษณ์บอกลักษณะ** (ลักษณะวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะต่าง ๆ เช่น บอกชนิด สี ขนาด สันฐาน กลิ่น รส บอกความรู้สึก เช่น ดี ชั่ว ใหญ่ ขาว ร้อน เย็น หอม หวาน กลม แบน เป็นต้น เช่น

น้ำร้อนอยู่ในกระติกสีขาว

งานใบใหญ่ราคาแพงกว่างานใบเล็ก

๒. **คำวิเศษณ์บอกเวลา** (กาลวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น อดีต อนาคต เป็นต้น เช่น

วันพรุ่งนี้เป็นวันเกิดของคุณแม่

เขามาโรงเรียนสาย

๓. **คำวิเศษณ์บอกสถานที่** (สถานวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล บน ล่าง เหนือ ใต้ ซ้าย ขวา เป็นต้น เช่น

บ้านฉันอยู่ไกลตลาด

นกอยู่บนต้นไม้

๔. **คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ** (ประมาณวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ เช่น หนึ่ง สอง สาม มาก น้อย บ่อย หลาย บรรดา ต่าง บ้าง เป็นต้น เช่น

เขามีเงินห้าบาท

เขามาหาฉันบ่อย

๕. **คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ** (ประติเสธวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับ เช่น ไม่ ไม่ใช่ มิ มิใช่ ไม่ได้ ห้ามได้ เป็นต้น เช่น

เขามิได้มาคนเดียว

ของนี้ไม่ใช่ของฉัน ฉันจึงรับไว้ไม่ได้

๖. **คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ** (ประติชญาวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ เช่น ครับ ขอรับ ค่ะ เป็นต้น เช่น

คุณครับมีใครมาหาขอรับ

คุณครูขา สวัสดีค่ะ

๗. คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ (นิยมวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ เช่น นี้นั้น โนน ทั้งนี้ ทั้งนั้น แน่นนอน เป็นต้น เช่น
บ้านนั้นไม่มีใครมาอยู่
เขาเป็นคนขยันแน่ๆ

๘. คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ (อนิยมวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ เช่น ไต อื่น ไหน อะไร ใคร ฉนั้นใด เป็นต้น เช่น
เธอจะมาเวลาใดก็ได้
คุณจะนั่งเก้าอี้ตัวไหนก็ได้

๙. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม (ปฤจฉาวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์แสดงคำถาม หรือแสดงความสงสัย เช่น ไต ไไร ไหน อะไร สิ่งใด ทำไม เป็นต้น เช่น
เสื้อตัวนี้ราคาเท่าไร
เขาจะมาเมื่อไร

๑๐. คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยค (ประพันธวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยคให้มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น คำว่า ที่ ซึ่ง อัน อย่าง ที่ว่า เพราะว่า ให้ เป็นต้น เช่น
เขาทำงานหนักเพื่อว่าเขาจะได้มีเงินมาก
เขาทำความดี อันหาที่สุดมิได้

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

หน้าที่ของคำวิเศษณ์ มีดังนี้คือ

๑. ทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น

คนอ้วนกินจุ ("อ้วน" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม "คน")

ตำรวจหลายคนจับโจรผู้ร้าย ("หลาย" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม "ตำรวจ")

๒. ทำหน้าที่ขยายคำสรรพนาม เช่น

เราทั้งหมดช่วยกันทำงานให้เรียบร้อย ("ทั้งหมด" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม "เรา")

ฉันเองเป็นคนพูด ("เอง" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม "ฉัน")

๓. ทำหน้าที่ขยายกริยา เช่น

ป่าซอกกับข้าวที่ตลาดนัดหน้าอำเภอทุกวัน ("ทุกวัน" เป็นคำวิเศษณ์ที่ไปขยายคำกริยา "ซอก")

๔. ทำหน้าที่ขยายคำวิเศษณ์ เช่น

คืนนี้พระจันทร์ส่องแสงสวยงามมาก ("มาก" เป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำ "สวยงาม" ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์)

ญาติๆชอบดื่มน้ำส้มเย็นจัดเวลาเหนื่อย ("จัด" เป็นคำกริยา ทำหน้าที่ขยายคำ "เย็น" ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์)

๕. ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในภาคแสดง เช่น

เธอสูงกว่าคนอื่น

ขนมนี้อร่อยดี

นิทานเรื่อง หน้าที่ของฉันทัน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานแล้ววิเคราะห์หาคำวิเศษณ์ที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไร

ณ หมู่บ้านชาวประมงแห่งหนึ่ง มีชาย อ้วน ศีรษะ ล้าน ผู้เป็นเจ้าของกิจการปลาเค็มแสน อร่อย ของหมู่บ้าน เขาเลี้ยงสุนัขแสนรู้ไว้ ๓ ตัว มี สุนัขสีดำ สุนัขสีขาว และ สุนัขแก่ พวกมัน ทุกตัว มีหน้าที่เฝ้าปลาเค็มที่เขาตากไว้ สุนัข ทุกตัว ทำหน้าที่อย่าง ดีเยี่ยม ตลอดระยะเวลาที่ชายอ้วนมอบหมายหน้าที่ให้ พวกมันจะนั่งเฝ้านอนเฝ้าหรือเดินไปมาบริเวณที่ตากปลาตลอดเวลา เจ้าดำ เก่งกว่า เพื่อน มันจะวิ่งไล่เห่าคนและสัตว์ทุกชนิดไม่ให้มาป่วนเปื้อนแถวที่ตากปลาเด็ดขาด

วันหนึ่งมีสุนัขต่างถิ่นพลัดหลงเข้ามา เจ้าสุนัขถูกหมาหามู่วิ่งไล่มาอย่าง รวดเร็ว เจ้าแก่เห็นดังนั้นอดช่วยเหลือไม่ได้วิ่งเข้าขวางทันที สุนัขนักเลง ๔ - ๕ ตัวเปลี่ยนเป้าหมายมาเลี้ยงเจ้าแก่ทันที

เจ้าขาววิ่งตามไปเพื่อช่วยเหลือเจ้าแก่ แต่เจ้าดำยังหมอบนิ่งไม่เคลื่อนไหว เจ้าขาวและเจ้าแก่ทั้งเห่าและคำรามเสียง ดัง หมาหู่ตัวหนึ่งกระโดดกัดเจ้าแก่ที่ขา เจ้าขาวกระโดดเข้าช่วยกัดที่คอหมาหู่ตัวนั้นอย่างแรง หมาหู่เจ็บหนักร้องเอ็ง ๆ ไม่หยุด หัวโจกเห็นท่าไม่ดีรีบพาพรรคพวกล่าถอยโดย เร็ว เจ้าแก่ครางหึ่ง ๆ เพราะเจ็บขา เจ้าขาวมองเจ้าดำตาขวางพร้อมพูดว่า “ทำไมนายไม่ไปช่วย” เจ้าดำเซิดหน้า “ไม่ใช่หน้าที่ของฉัน ฉัน มี ห นี้ มี า หน้าที่เฝ้าปลาเท่านั้น” เจ้าแก่ได้ฟังพูดขึ้น เบา ๆ ว่า “นอกจากหน้าที่เฝ้าปลาแล้ว เจ้าไม่มีหน้าที่ของเพื่อนเลยหรือไง” เจ้าดำรู้สึกผิดมันมองรอยแผลที่ขาเจ้าแก่ซึ่งมีเลือดไหลซึม เล็กน้อย ถ้าเจ้าแก่เป็นอะไรไปมากกว่านี้มันคงรู้สึกผิดไปตลอดชีวิต

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ในขณะที่เราทำหน้าที่หนึ่งอย่าลืมน่าอาจมีหน้าที่อื่นด้วยจงอย่าละเลย

วิเคราะห์หน้าที่

๑. ชาย <u>อ้วน</u> ศีรษะ <u>ล้าน</u>	หน้าที่	(ขยายนาม)
๒. ปลาเค็มแสน <u>อร่อย</u>	หน้าที่	(ขยายวิเศษณ์)
๓. <u>สุนัขสีดำ</u> <u>สุนัขสีขาว</u> และ <u>สุนัขแก่</u>	หน้าที่	(ขยายนาม)
๔. พวกมัน <u>ทุกตัว</u>	หน้าที่	(ขยายสรรนาม)
๕. สุนัข <u>ทุกตัว</u> ทำหน้าที่อย่าง <u>ดีเยี่ยม</u>	หน้าที่	(ขยายกริยา)
๖. เจ้าดำ <u>เก่งกว่า</u> เพื่อน	หน้าที่	(เป็นตัวแสดง)
๗. สุนัขนักเลง <u>๔ - ๕</u> ตัว	หน้าที่	(ขยายนาม)
๘. คำรามเสียง <u>ดัง</u>	หน้าที่	(ขยายกริยา)
๙. พูดขึ้น <u>เบา ๆ</u>	หน้าที่	(ขยายกริยา)
๑๐. เลือดไหลซึม <u>เล็กน้อย</u>	หน้าที่	(ขยายกริยา)

ใบความรู้เรื่อง คำบุพบท
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำบุพบท
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำบุพบท คือ คำที่ปรากฏหน้าคำนาม หรือคำสรรพนามเพื่อบอกความสัมพันธ์ระหว่างคำนั้น กับคำอื่น ในประโยคเดียวกัน ให้นักเรียนสังเกตประโยคต่อไปนี้ (นาวิณี หลำประเสริฐ และคณะ, ๒๕๔๘, หน้า ๓๘ - ๓๙)

๑. แมวนอนบนโซฟา
๒. นักสำรวจค้นพบถ้ำธารใต้หุบเขา
๓. การ์ตูนของเธอมีสีสันสวยงาม
๔. ครูกำลังอ่านพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
๕. ลูกมอบพวงมาลัยแด่แม่
๖. พ่อห่มเทาทำงานเพื่อครอบครัว
๗. ชาวบ้านบางระจันรวมพลังกันต่อสู้กับข้าศึก
๘. พี่ไปเข้าค่ายจริยธรรมเมื่อวันศุกร์
๙. ศิษย์ดีเพราะครู

ประโยคที่ ๑ และ ๒	มีคำว่า บน ใต้ บอกตำแหน่ง ที่ตั้ง สถานที่
ประโยคที่ ๓ และ ๔	มีคำว่า ของ แห่ง บอกความเป็นเจ้าของ
ประโยคที่ ๕	มีคำว่า แต่ บอกผู้รับผล
ประโยคที่ ๖	มีคำว่า เพื่อ บอกความมุ่งหมาย
ประโยคที่ ๗	มีคำว่า กับ บอกความเกี่ยวข้อง
ประโยคที่ ๘	มีคำว่า เมื่อ บอกเวลา
ประโยคที่ ๙	มีคำว่า เพราะ บอกเหตุผล

สรุปได้ว่าคำบุพบทบอกความหมายหลายประการ ดังปรากฏในเรื่องชนิดของคำบุพบท ดังนี้

ใบงานเรื่อง คำบุพบท
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำบุพบท
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำบุพบทจากประโยคต่อไปนี้

๑. สมชายเห็นกับตาว่าสมบัติเจาะยงรถสมพงษ์
๒. สมศักดิ์วาดภาพลายเส้นด้วยดินสอสองปี
๓. วันนี้นัก ๆ ของสมศรียอมไปโรงเรียนโดยดี
๔. สมประสงค์ถือคติกินเพื่ออยู่ไม่ใช่อยู่เพื่อกิน
๕. ถ้าสมโชคจะไปเที่ยวสมุทรสงครามทางเรือต้องออกจากบ้านแต่เช้า
๖. เจ้ากาโน้สุ่นขของสมปรารถนาแสนรู้มาก
๗. ท่านสุนทรภู่ เป็นยอดกวีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์
๘. บ้านสมควรอยู่ในหมู่บ้านป้อมปราการวิลล่า
๙. ไข่ปลาการ์เวียร์จานนี้สำหรับท่านอธิบดีเท่านั้น
๑๐. คุณสมศิริเขียนบทละครเวทีใกล้เสร็จแล้ว

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำบุพบทที่เหมาะสมมาเขียนลงในช่องว่างในประโยคต่อไปนี้

๑. มนุษย์ต้องคบหาสมาคมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น _____ กันและกัน
๒. คนดีย่อมมีความกตัญญู _____ พ่อแม่
๓. ข้าพเจ้ายังหาทางออกไม่ได้ _____ ปัญญาจริงๆ
๔. หนังสือเล่มนี้มีความรู้ทั่วไปเกี่ยว _____ จิตด้วย
๕. รัฐบาลสร้างอนุสาวรีย์ที่เมืองแกลง _____ เป็นเกียรติ _____ ท่านสุนทรภู่
๖. ที่ดินในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นดินดีเหมาะ _____ การทำไร่นา
๗. ยาเสพติดให้โทษ _____ ร่างกาย
๘. คนส่วนมากเมื่อ _____ ตัวเข้าก็หันเข้าหาที่พึ่งทางใจ
๙. เขามีนิสัยเช่นนี้ _____ ไหน _____ ไรนา
๑๐. กรรมการเสนอเรื่อง _____ ที่ประชุม

เฉลยใบงานเรื่อง คำบุพบท
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำบุพบท
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำบุพบทจากประโยคต่อไปนี้

๑. สมชายเห็นกับตาว่าสมบัติเจาะยางรดสมพงษ์
๒. สมศักดิ์วาดภาพลายเส้นด้วยดินสอสองปี
๓. วันนี้ลูก ๆ ของสมศรียอมไปโรงเรียนโดยดี
๔. สมประสงค์ถือคติกินเพื่ออยู่ไม่ใช่อยูเพื่อกิน
๕. ถ้าสมโชคจะไปเที่ยวสมุทรสงครามทางเรือต้องออกจากบ้านแต่เช้า
๖. เจ้ากาโน่นสุนัขของสมปรารถนาแสนรู้มาก
๗. ท่านสุนทรภู่ เป็นยอดกวีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์
๘. บ้านสมควรอยู่ในหมู่บ้านป้อมปราการวิลล่า
๙. ไข่ปลาการ์เวียร์จานนี้สำหรับท่านอธิบดีเท่านั้น
๑๐. คุณสมศิริเขียนบทละครเวทีใกล้เสร็จแล้ว

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำบุพบทที่เหมาะสมมาเขียนลงในช่องว่างในประโยคต่อไปนี้

๑. มนุษย์ต้องคบหาสมาคมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น _____ กันและกัน
๒. คนดีย่อมมีความกตัญญู _____ พ่อแม่
๓. ข้าพเจ้ายังหาทางออกไม่ได้ _____ ปัญญาจริงๆ
๔. หนังสือเล่มนี้มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ _____ จิตต์ด้วย
๕. รัฐบาลสร้างอนุสาวรีย์ที่เมืองแกลง _____ เป็นเกียรติ _____ ท่านสุนทรภู่
๖. ที่ดินในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นดินดีเหมาะ _____ การทำไร่นา
๗. ยาเสพติดให้โทษ _____ ร่างกาย
๘. คนส่วนมากเมื่อ _____ ตัวเข้าก็หันเข้าหาที่พึ่งทางใจ
๙. เขามีนิสัยเช่นนี้ _____ ไหน _____ ไรนา
๑๐. กรรมการเสนอเรื่อง _____ ที่ประชุม

เฉลย

๑. ซึ่ง	๒. ต่อ	๓. จน	๔. กับ	๕. เพื่อ.....แก่
๖. แก่	๗. ต่อ	๘. แก่	๙. แต่....แต่	๑๐. ต่อ

ใบงานเรื่อง ชนิดของคำสันธาน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สันธานเร่งจดจำ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกประโยคต่อไปนี้ และบอกคำสันธานที่ใช้เชื่อมประโยค ว่าเป็นสันธานชนิดใด
ตัวอย่าง

เมื่อแม่ไปวัดพ่อก็เข้ามาบ้าน
แม่ไปวัด พ่อเข้าบ้าน
เมื่อ.....ก็ เป็นคำสันธานชนิด เชื่อมใจความเนื้อความคล้ายตามกัน

- ๑. แม่เขาเรียนไม่เก่งแต่มีความพยายาม
.....
..... เป็นคำสันธานชนิด
- ๒. ผมตั้งใจทำงานเพราะฉะนั้นผลงานจึงออกมาดี
.....
..... เป็นคำสันธานชนิด
- ๓. ครูอยู่สี่ฟ้าหรือสี่แดง
.....
..... เป็นคำสันธานชนิด
- ๔. นักเรียนมาเรียน.....มาเล่น
.....
..... เป็นคำสันธานชนิด
- ๕.เขามาถึงเขา.....หมดกำลัง
.....
..... เป็นคำสันธานชนิด

เฉลยใบงานเรื่อง ชนิดของคำสันธาน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สันธานเร่งจดจำ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกประโยคต่อไปนี้ และบอกคำสันธานที่ใช้เชื่อมประโยค ว่าเป็นสันธานชนิดใด
ตัวอย่าง

เมื่อแม่ไปวัดพ่อก็เข้ามาบ้าน

แม่ไปวัด พ่อเข้าบ้าน

เมื่อ.....ก็ เป็นคำสันธานชนิดที่เชื่อมใจความเนื้อความคล้ายตามกัน

๑. แม่เขาเรียนไม่เก่งแต่มีความพยายาม

เขาเรียนไม่เก่ง เขามีความพยายาม

แม่.....แต่ เป็นคำสันธานชนิดที่เชื่อมใจความขัดแย้งกัน

๒. ผมตั้งใจทำงานเพราะฉะนั้นผลงานจึงออกมาดี

ผมตั้งใจทำงาน ผลงานออกมาดี

เพราะฉะนั้น จึง เป็นคำสันธานชนิดที่เชื่อมใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน

๓. ครูอยู่สี่ฟ้าหรือสี่แดง

ครูอยู่สี่ฟ้า ครูอยู่สี่แดง

หรือ เป็นคำสันธานชนิดที่เชื่อมใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

๔. นักเรียนมาเรียน.....หรือ.....มาเล่น

นักเรียนมาเรียน นักเรียนมาเล่น

หรือ เป็นคำสันธานชนิดที่เชื่อมใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

๕. พ่อ เขามาถึงเขา ก็ หมดกำลัง

เขามาถึงเขา เขาหมดกำลัง

พอ...ก็ เป็นคำสันธานชนิดที่เชื่อมใจความเนื้อความคล้ายตามกัน